

POLITECHNIKA WARSZAWSKA

Zarządzenie nr 89/2025
Rektora Politechniki Warszawskiej
z dnia 10 grudnia 2025 r.

w sprawie wprowadzenia Polityki Otwartego Dostępu do publikacji naukowych i danych badawczych w Politechnice Warszawskiej

Na podstawie art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571, z późn zm.) zarządza się, co następuje:

§ 1

Wprowadza się Politykę Otwartego Dostępu do publikacji naukowych i danych badawczych w Politechnice Warszawskiej, stanowiącą załącznik do zarządzenia.

§ 2

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.

REKTOR

prof. dr hab. inż. Krzysztof Zaremba

Polityka Otwartego Dostępu do publikacji naukowych i danych badawczych w Politechnice Warszawskiej

§ 1

1. Polityka Otwartego Dostępu do publikacji naukowych i danych badawczych w Politechnice Warszawskiej, zwana dalej „Polityką”, określa zasady dostępu do publikacji i danych badawczych wytworzonych w Politechnice Warszawskiej oraz zobowiązania Politechniki Warszawskiej i członków jej społeczności w tym zakresie.
2. Użyte w Polityce definicje oznaczają :
 - 1) Baza Wiedzy Politechniki Warszawskiej (Baza Wiedzy PW) – baza danych służąca upowszechnianiu osiągnięć naukowych pracowników, doktorantów i studentów PW;
 - 2) dane badawcze – wszelkiego rodzaju informacje o charakterze ilościowym lub jakościowym, w formie cyfrowej bądź analogowej, powstałe w wyniku obserwacji, gromadzenia, przetwarzania lub wytwarzania w toku procesu badawczego, wykorzystywane jako materiał do analizy w celu uzyskania oryginalnych wyników naukowych;
 - 3) licencja otwarta – rodzaj licencji, który umożliwia korzystanie z utworu na określonych warunkach, w tym kopiowanie, rozpowszechnianie, modyfikowanie i dalsze udostępnianie, przy jednoczesnym poszanowaniu praw autorskich twórcy;
 - 4) licencja Creative Commons – standardowa licencja otwarta w formie jednego z zestawu ujednoliconych rozwiązań prawnych, która umożliwia twórcom łatwe określenie warunków korzystania z ich utworów. Może obejmować m.in. obowiązek uznania autorstwa, zakaz wykorzystania komercyjnego, zakaz modyfikacji lub obowiązek udostępnienia utworów zależnych na tej samej licencji. Pozwala autorom kontrolować sposób, w jaki ich utwory mogą być wykorzystywane, jednocześnie wspierając dzielenie się wiedzą i kreatywnością;
 - 5) metadane – ustrukturyzowane informacje opisujące publikacje naukowe, dane badawcze lub inne zasoby, umożliwiające ich jednoznaczną identyfikację, wyszukiwanie i właściwe wykorzystanie, zawierające m.in. informacje o autorze, tytule, dacie powstania, formacie czy warunkach udostępniania;
 - 6) ostateczna wersja wydawnicza (ang. Version of Record, VoR) – wersja publikacji udostępniona na stronie wydawcy, zawierająca określoną dla danego czasopisma identyfikację graficzną i format redakcyjny;
 - 7) plan zarządzania danymi badawczymi (ang. Data Management Plan, DMP) – dokument opisujący zasady gromadzenia, przechowywania, zarządzania, udostępniania i archiwizacji danych badawczych w trakcie oraz po zakończeniu projektu badawczego, m.in. rodzaj danych, zasady ochrony i prywatności, zgodność z obowiązującymi przepisami oraz strategię długoterminowego przechowywania i ponownego wykorzystania danych;
 - 8) postprint (ang. Author Accepted Manuscript, AAM) – wersja artykułu naukowego, która została zaakceptowana do publikacji po zakończonym procesie recenzji, ale nie zawiera jeszcze określonej dla danego czasopisma identyfikacji graficznej i formatu redakcyjnego;
 - 9) preprint (ang. Author's Original Manuscript, AOM) – wersja artykułu naukowego przed procesem recenzji i pracą redakcyjną, najczęściej będąca manuskryptem przesłanym do czasopisma;
 - 10) publikacja – utwór, który za zezwoleniem twórcy został zwielokrotniony i którego egzemplarze zostały udostępnione publicznie, może mieć formę zarówno drukowaną,

jak i elektroniczną. Publikacjami są w szczególności: artykuły w czasopismach naukowych, rozdziały w materiałach konferencyjnych, monografie naukowe oraz rozdziały w monografiach;

- 11) repozytorium – baza danych dostępna w Internecie, w której można deponować, przechowywać i udostępniać publikacje, dane badawcze oraz inne informacje związane z działalnością naukową;
- 12) trwały identyfikator dokumentu elektronicznego – unikalny i stały identyfikator przypisany dokumentowi w formie cyfrowej, umożliwiający jego jednoznaczną identyfikację oraz odnalezienie niezależnie od aktualnej lokalizacji. Trwały identyfikator jest powiązany z metadanymi lub treścią dokumentu oraz zarządzany przez dedykowane usługi zapewniające jego aktualność. Przykładami trwałych identyfikatorów dokumentów elektronicznych są m.in. Digital Object Identifier (DOI), Handle;
- 13) zasady FAIR (ang. Findable, Accessible, Interoperable, Reusable) – zbiór wytycznych dotyczący prawidłowego przygotowania, przechowywania i udostępniania danych badawczych, określający, że dane powinny być możliwe do wyszukania zarówno przez człowieka, jak i maszynowo, dostępne bez potrzeby korzystania z dodatkowych narzędzi, zapisane w standardzie czytelnym dla ludzi i komputerów. Powinny umożliwiać integrację z innymi zbiorami danych oraz zapewniać możliwość ich wielokrotnego wykorzystania.

§ 2

Postanowienia ogólne

1. Polityka obowiązuje pracowników, doktorantów, studentów oraz inne osoby, z którymi Politechnika Warszawska zawarła umowę w związku z prowadzoną działalnością naukowo-badawczą.
2. Polityka ma zastosowanie do publikacji, rozpraw doktorskich, w których w afiliacji podano Politechnikę Warszawską, w szczególności powstałych w wyniku finansowania ze środków publicznych oraz powiązanych z nimi danymi badawczymi.
3. Polityka nie narusza zapisów ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 24, z późn. zm.) oraz postanowień wynikających z wewnętrznych aktów prawnych obowiązujących w Politechnice Warszawskiej, regulujących zarządzanie komercjalizacją, własnością intelektualną, prawami pokrewnymi, prawami własności przemysłowej oraz ewidencję i archiwizację osiągnięć badawczych Uczelni.
4. Zasady określone w Polityce odnoszą się do publikacji, rozpraw doktorskich i danych badawczych powstałych po wejściu w życie niniejszej Polityki.
5. Rektor, w drodze decyzji, powołuje pełnomocnika Rektora ds. Otwartego Dostępu do publikacji i danych badawczych, zwanego dalej „pełnomocnikiem”. Do zadań pełnomocnika należy:
 - 1) informowanie osób, o których mowa w ust. 1, o treści i zasadach Polityki;
 - 2) koordynowanie prac związanych z tworzeniem, utrzymaniem i rozwojem infrastruktury otwartego dostępu w Politechnice Warszawskiej;
 - 3) doradztwo w zakresie najlepszych praktyk zgodnych z Polityką;
 - 4) organizowanie szkoleń w zakresie otwartego dostępu;
 - 5) monitorowanie realizacji Polityki, rekomendowanie zmian w regulacjach wewnętrznych oraz raportowanie wyników Rektorowi.
6. W celu realizacji postanowień Polityki, pełnomocnik współpracuje z właściwymi jednostkami Politechniki Warszawskiej.

7. W terminie do 31 marca każdego roku, pełnomocnik przedstawia Rektorowi sprawozdanie z realizacji Polityki za rok poprzedni.
8. Wsparcie dla osób, o których mowa w ust. 1, w zakresie otwartego dostępu do publikacji, rozpraw doktorskich i danych badawczych zapewnia Biblioteka Główna Politechniki Warszawskiej.

§ 3

Otwarty dostęp do publikacji naukowych i rozpraw doktorskich

1. Autorzy, o których mowa w § 2 ust. 1, dążą do zapewnienia otwartego dostępu do publikacji naukowych na licencji Creative Commons lub innej otwartej, poprzez:
 - 1) publikowanie w otwartych, recenzowanych czasopismach i książkach naukowych;
 - 2) deponowanie w Bazie Wiedzy PW niezwłocznie po ich opublikowaniu, najlepiej w ostatecznej wersji wydawniczej, a jeśli to nie jest możliwe, to w wersji dopuszczonej przez politykę wydawcy (postprint lub preprint).
2. Autor rozprawy doktorskiej przygotowanej w Politechnice Warszawskiej składa oświadczenie w zakresie udzielenia licencji na zamieszczenie rozprawy doktorskiej w Bazie Wiedzy PW, z wyłączeniem rozpraw objętych ochroną informacji niejawnych lub w innych szczególnie uzasadnionych przypadkach. Wzór oświadczenia stanowi załącznik do Polityki.
3. Przez otwarty dostęp do publikacji naukowych i rozpraw doktorskich rozumie się ich udostępnienie w taki sposób, aby każdy mógł mieć możliwość nieodpłatnego i nieograniczonego technicznie korzystania z nich, w miejscu i czasie przez siebie wybranym.
4. Autorzy, o których mowa w § 2 ust. 1, uzgadniają sposób realizacji zobowiązań wskazanych w § 3 ust. 1 ze współautorami oraz z twórcami oryginałów (w przypadku utworów zależnych, np. opracowanie lub tłumaczenie publikacji już istniejących).
5. Czasopisma naukowe wydawane przez Politechnikę Warszawską są publikowane w modelu otwartego dostępu, z zastosowaniem otwartych licencji Creative Commons. Publikacje wydawane przez Oficynę Wydawniczą Politechniki Warszawskiej są publicznie udostępniane, na licencji Creative Commons lub innej otwartej, w Bazie Wiedzy PW, nie później niż w terminie 2 lat od roku wydania. W szczególnych przypadkach, wynikających z interesu Uczelni, termin publicznego udostępnienia może zostać wydłużony do 3 lat.

§ 4

Otwarty dostęp do danych badawczych

1. Osoby, o których mowa w § 2 ust. 1, dążą do zapewnienia otwartego dostępu do danych badawczych będących podstawą publikacji naukowych oraz powiązanych z nimi metadanych przez:
 - 1) zdefiniowanie gromadzonych danych badawczych oraz procedur ich archiwizacji i udostępniania, poprzez sporządzenie planu zarządzania danymi badawczymi;
 - 2) zdeponowanie danych badawczych w Bazie Wiedzy PW lub innym ogólnodostępnym repozytorium danych badawczych, w sposób umożliwiający łatwą ich identyfikację;
 - 3) publiczne udostępnienie danych badawczych zgodnie z zasadami FAIR, wraz z udzieleniem odpowiednich licencji zgodnych z rekomendacjami instytucji finansujących badania;
 - 4) stosowanie trwałego identyfikatora dokumentu elektronicznego (np. DOI), który umożliwi wyszukanie i ponowne wykorzystanie danych badawczych;
 - 5) zawieranie odpowiednich porozumień z innymi podmiotami wchodzącymi w skład zespołów badawczych, będącymi współtwórcami danych badawczych;
 - 6) powiązanie danych badawczych w Bazie Wiedzy PW z odpowiednimi publikacjami.

2. Udostępnienie danych badawczych nie może prowadzić do naruszenia tajemnicy przedsiębiorstw współpracujących przy realizacji badań.
3. Dopuszcza się ograniczenie dostępu do danych badawczych zgodnie z zasadą: „dostęp otwarty w największym możliwym zakresie, zamknięty tylko w koniecznym” (ang. *as open as possible, as closed as necessary*) w przypadku danych chronionych przepisami prawa, zasadami bezpieczeństwa lub zasadami etycznymi.
4. Metadane powinny być zawsze udostępnione w sposób otwarty, bez żadnych restrykcji dostępu, niezależnie od ograniczeń prawnych lub etycznych.
5. Udostępnienie danych badawczych powinno nastąpić nie później niż w chwili ukazania się publikacji na stronie wydawcy.